

Yerel Yönetim Reformuna Destek Projesi

Proje Finansmanı: **Avrupa Komisyonu**

Yararlanıcı Kurum: **İçişleri Bakanlığı – Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü**

Proje Yürütücüsü: **Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye**

2005-2007

AB'ye Katılım Sürecinde Yerel Yönetim Reformu

- Türk Hükümeti'nin Yerel Yönetim Reformu Programı'ndaki Temel Hedefleri
 - Yerel yönetimlerde demokratik karar alma mekanizmalarının geliştirilmesi
 - Yerel yönetimlerin yönetsel/mali özerkliğinin, etkinliğinin ve hesap verebilirliğinin artırılması
 - Yerel kamu hizmetlerin niteliğinin ve vatandaşlara erişiminin iyileştirilmesi

“Yerel Yönetim Reformuna Destek” Projesi

- Türkiye’deki Yerel Yönetim Reformu Programı’nın uygulanmasına destek için kararlaştırılan AB fonu: Teknik Destek + Eğitim
- YYR Programı’nın uygulanması için Teknik Destek: “Yerel Yönetim Reformuna Destek” Projesi (YYR Projesi)
 - Başlangıç Tarihi: Ağustos 2005
 - Bitiş Tarihi: Kasım 2007
 - Finansman: AB-MEDA
 - Yürütücü kurum: UNDP-Türkiye
 - Teknik Destek’ten ana yararlanıcı kurum: İçişleri Bakanlığı – Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
 - Diğer doğrudan yararlanıcılar: Mahalli İdare Birlikleri, Yerel Yönetimler ve personelleri, TODAİE, İçleri Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı ve diğer Yerel Yönetim eğitim kuruluşları, yerel kamu maliyesi ve yönetimi danışmanları.
 - Dolaylı yararlanıcılar: yerel kamu hizmetlerini kullananlar, geniş çapta vatandaşlar.

Proje Hedefleri

- Genel Hedef:** Vatandaşlara etkin hizmetler sunmak, politika geliştirmek, ve yönetimlerini düzenlemek için yerel yönetim kapasitesini arttırarak, Türkiye'deki yerel yönetim reformunu ilerletmek.
- Özel Hedefler:**
 - Hükümet'in Yerel Yönetim Reformu üzerine politikasını uygulamaya yönelik stratejilerin hazırlanması için diyaloga geçebilmeleri açısından İçişleri Bakanlığı'nın ve diğer program paydaşlarının (belediye birlikleri gibi) kapasitesinin arttırılması. (A Bileşeni)
 - Seçilmiş pilot yönetimlerde bütçe süreçlerinin, mali yönetim ve hizmet sunumunun iyileştirilmesi (stratejik planlama ve çok yıllık yatırım planlaması dahil olmak üzere). (B Bileşeni)
 - Eğitim programı ve el kitaplarının hazırlanması ve eğitim kurslarının verilmesi ile belediye yöneticileri ve personeli için insan kaynaklarının verimliliğinin ve etkinliğinin iyileştirilmesi; bununla birlikte danışmanlar için belediye maliyesi üzerine bir eğitim programı ve sertifikasyon sisteminin geliştirilmesi. (C Bileşeni)

Reform Hareketinin ve Kapasitesinin Güçlendirilmesi (A)

A Bileşeni, reform sürecinin çeşitli paydaşları arasında reform kapasitesinin güçlendirilmesini hedefler. Genelde, reform kapasitesi hakkındaki tartışmalar, yerel yönetimlerin yeni işlevleri yerine getirebilme kapasitesine sahip olması gerektiği anlayışıyla, kapasite geliştirme gereksinimleri üzerinde toplanır. Ancak, yeni mevzuat ve AB'ye uyum sürecinin getirdiği köklü değişiklikler düşünüldüğünde, Türkiye'deki kamu ve yerel yönetim sisteminin bir yol ayrımında bulunması nedeniyle, reform için kapasite geliştirme

- merkezî ve yerel kurumları,
- atanmış ve seçilmiş karar alıcıları, ve de
- sivil toplumda yer alan ve reformun aynı anda hem paydaşı, hem üstlenicisi, hem de faydalanıcısı bireyler olan vatandaşları bir bütün olarak dikkate almalıdır.

Kapasite geliştirme, merkezi idare kurumları düzeyinde, Meclis İçişleri Komisyonu'nu ve İçişleri Bakanlığı kadrolarındaki reform yöneticilerini ve buna ek olarak, İl Valileri, Kaymakamlar ve bunların personellerini kapsamalıdır. Bu bağlamda, UNDP İçişleri Bakanlığı'nın mali denetim personelini de hesaba katmıştır.

Kapasite Geliştirme Nedir?

- **Kapasite:** Alabilme Sınırı.
- Bir şeyi içine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü.
- *Mecaz:* Anlama, kavrama yeteneği.

KAPASİTE GELİŞTİRME

1. Kurumların ve bireylerin sistemlerini, kaynaklarını ve bilgilerini arttırma, güçlendirme ve düzenleme
2. Bu kapasite artışının içselleştirilmesi
3. Problemleri çözmek ve hedeflere ulaşmak için bunun işlevsel hale getirilmesi

Kapasite geliştirmenin araçları:

1. Eğitim
2. Örgütsel yapının geliştirilmesi
3. Kaynakların daha iyi kullanılması
4. Yeni yönetim teknikleri (stratejik planlama, katılımcı yaklaşım, müzakere, vb.)

Yerel Yönetim Reformu'nun Geliştirilmesi ve Uygulanması

1. Uygulama stratejisi oluşturmak için bir çalışma grubu kuruldu.
2. Stratejinin saptanması, katılımcı bir yöntemle gerçekleştirilecek, Bakanlığa ve TBMM ilgili komisyonuna sunulacaktır.
3. Oluşturulan strateji tüm ilgililerle paylaşılacaktır.

Uluslararası Konferanslar

- Teknik Ekip, yerel yönetim reformu üzerine iki uluslararası konferans düzenleyecektir. Her iki konferansa da, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinden, AB'ye aday ülkelerden, ve AB'nin yeni Komşuluk Politikası'na dahil olan ülkelerden uluslararası katılım sağlanacaktır.
- Bu konferansın amacı Türkiye'deki Yerel Yönetim Reformunu hem ülke içinden katılan paydaşların hem de uluslararası temsilcilerin tartışmasına açmaktır.

Eğitim (A.3)

- *Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü için eğitim gereksinimlerinin incelenmesi ve bunun sonucunda bir eğitim stratejisinin ortaya konulması.*
- *Program süresince 15-20 personele eğitim sağlanması.*
- *20 kilit personelin İngilizce yeterliliğinin iyileştirilmesi (İngilizce dil kurslarının verilmesi).*
- *AB ülkelerine 2 çalışma gezisinin düzenlenmesi (her geziye 5 yetkilinin katılımıyla).*
- *İlk 3 ay içinde, İçişleri Bakanlığı'nın, valiler, kaymakamlar, ve diğer personel için olan hizmet içi eğitim sisteminin gözden geçirilmesi, bir strateji geliştirilmesi ve pilot eğitim programı olarak Ankara ve diğer illerde seminer verilmesi (18 seminer x 20 kişi).*
- **İl valileri, kaymakamlar, ve personelleri için olan yeni eğitim sisteminde üzerinde durulması gereken önemli konulardan bir tanesi, kamu hizmetlerinin yönetimi için doğrudan sorumluluğun il özel idareleri ve belediyelere dağıtılması bağlamında merkezi yönetimin il teşkilâtlarının oynaması beklenen yeni rol üzerine bir anlayış geliştirmeleri gereği olacaktır.**

Yerel Yönetim Birlikleri Arasında İşbirliği ve Dayanışmanın Geliştirilmesi (A.4)

- *Birliklerin reform kapasitelerinin değerlendirilmesi.*
- *AB'deki en başarılı uygulamaları tanıtan 5 bölgesel seminer düzenlenmesi.*
- *AB üye ülkelerindeki birliklere birer haftalık 2 çalışma gezisi düzenlenmesi.*
- *Birliklerin yönetiminin güçlendirilmesine yönelik eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi.*
- *Birlikler arasında işbirliğini geliştirici etkinliklerin düzenlenmesi.*
- *Birlikler arasında, ve de merkezi yönetim ile bir iletişim sisteminin kurulması.*
- *Birlikler, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (eski IULA), Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR), Avrupa Bölgeler Asamblesi (AER) gibi uluslararası işbirliği geliştirme kuruluşları ile etkin olarak işbirliği yapmaları için teşvik edilecektir.*

Kardeş Kent İlişkilerinin Geliştirilmesi (A.5)

- Türkiye ve AB'deki belediyeler arası kardeş kent deneyimlerinin incelenmesi ve belediyeler arası kardeş kent uygulamalarının özendirilmesi için bir strateji geliştirilmesi ve bu strateji içerisinde işbirliğinin sürekliliğini sağlayacak bir mekanizmanın oluşturulması. Oluşturulacak stratejiye uygun kardeş kent uygulamalarına yönelik rehberler hazırlanması. Pilot belediyelerin Avrupa belediyeleri ile kardeş kent (ortaklık) ilişkilerinin kurulması.*

Belediyeler Arası Kardeş Kent Uygulama Stratejisi'nin geliştirilmesi ve uygulanması

- Belediyeler arası kardeş kent uygulamalarının kapsamlı değerlendirmesinde ortaya çıkan önerilere dayanarak bir Belediyeler Arası Kardeş Kent Uygulama Stratejisi geliştirilecektir. Teknik Ekip, İçişleri Bakanlığı, Birlikler ve diğer önemi paydaşlarla yakın işbirliği içinde çalışacaktır. Strateji geliştirilmesinde katılımcı yaklaşımın sağlanması ve uygulama ve izleme için bir mekanizma oluşturulması için birkaç yuvarlak masa tartışması düzenlenecektir.

Belediyeler arası kardeş kent uygulamalarına yönelik rehberlerinin geliştirilmesi

- Belediyeler arası kardeş kent uygulamalarına yönelik rehberler stratejiye eşlik edeceklerdir. Bu rehberler, projenin ilk aşamasında yürütülen araştırma sırasında yazılı hale gelen deneyim üzerine yapılandırılacaktır. İlk rehber, Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), bölgesel ve diğer belediye birlikleri gibi şemsiye kuruluşlar için hazırlanacak, ve temel olarak, tek tek belediyeleri iller arası ve sınır ötesi kardeş kent uygulamalarına teşvik etmek için yol haritasını ortaya koyacaktır.

Mali Yönetim Sisteminin Seçilmiş Pilot Projeler Aracılığıyla Uluslararası Performans ve Hizmet Sunumu Standartlarıyla Uyumlandırılması (B)

Yerel Yönetimlerde Mali Yönetimin İyileştirilmesi

- Pilot projeler kapsamında, pilot belediyelerdeki yatırım planlama süreçleri, bütçe belgeleri ve malî muhasebe sistemleri değerlendirilecek, ve çok yıllık yatırım planlaması için sorunlar ve iyileştirme gerektiren alanlar belirlenecektir. UNDP ayrıca, malî yönetim için yazılım ve el kitapları geliştirecek ve tanıtacaktır (bakınız; 2.2.3). Bu faaliyetlerin en görünür çıktısı şeffaf bütçe raporlaması ve çok yıllık yatırım planlarının geliştirilmesi olacaktır. Bu belgeler kabul edilmeleri için kent konseyine sunulacak, ve bilgilendirme ve şeffaflık amacıyla kamuya açık hale getirilecektir.

Kapasite İyileştirilmesi

Her pilot proje sırasında Teknik Ekip;

- Türk bütçe sınıflandırması ve raporlama sistemi, uzun dönemli yatırım planlaması, borç yönetimi, ihale, alternatif hizmet sunumu/kamu-özel sektör ortaklığı (yap-işlet-devret gibi), proje yönetimi, ve diğer konular üzerine bir eğitim kursu,
- Belediye başkanı ve seçilmiş belediye personeli için malî yönetim ve hizmet performansı üzerine bir seminer,
- Belediye başkanı ve seçilmiş belediye personeli için stratejik planlama üzerine bir seminer ve bir eğitim kursu,
- Bölgeden gelen belediye başkanlarının ve valilerin/kaymakamların katılımıyla bir konferans,
- İki pilot belediyenin belediye başkanları ve belediye yöneticileri için AB üye ülkelerine bir haftalık bir çalışma gezisi
- düzenleyecektir.

İlk iki pilot projenin sonuçları, yerel yönetim reformu üzerine ilk konferansta sunulacaktır.

Reform için İçişleri Bakanlığı ve Yerel Yönetimlerde İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi (C)

C.1: Küçük ve Orta Ölçekli Belediyeler için Belediye Yönetimi üzerine Eğitim Programı

- Mevcut eğitim el kitaplarının gözden geçirilmesi (AB üye ülkelerinde)
- Küçük ve orta ölçekli belediyelerdeki eğitim ihtiyacının değerlendirilmesi üzerine İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği ve eğitim kuruluşları (TODAİE ve diğerleri) arasında diyalogun geliştirilmesi
- Eğitim programının ve müfredatın geliştirilmesi
- Eğitim materyallerinin ayrıntılandırılması ve “eğiticilerin eğitimi” dersi olarak programın ilk versiyonunun TODAİE tarafından uygulanması (değişik bölgelerden 12 eğiticinin eğitilmesi)
- B Bileşeni altında ilk iki pilot proje bağlamında programın denenmesi
- Eğitim programının ve kursların iyileştirilmesi ve eğitim materyallerinin yeniden düzenlenmesi
- Belediye birlikleri ile işbirliği yaparak ve İçişleri Bakanlığı'nın yerel temsilcilerinin desteği ile programın hedef belediyelerde uygulanması (toplamda farklı bölgelerden en az 500 belediye personelinin eğitilmesi)

C.2: Belediye Mali Yönetimi Üzerine Danışmanlar için Eğitim Programı ve Sertifikasyon Sistemi

- Eğitim programı ve sertifikasyon sisteminin tasarlanması ve geliştirilmesi
- Seçim ölçütlerinin belirlenmesi ve pilot program için en az 25 adayın seçilmesi
- Eğitim programının verilmesi (TODAİE ile işbirliği içinde)
- Sınavların yapılması ve başarılı adaylara sertifika verilmesi

C.3: Belediyeler için Online Kaynak Merkezi

- Özelleşmiş internet sitelerinden birisi aracılığıyla sertifikalı uzmanların isim ve adreslerinin belediyelere açık hale getirilmesi
- Belediye yönetimi üzerine olan eğitim modüllerinin online eğitim kursları olarak uyarlanması